

Tunnel under havet

Arbeidet går sin gang i nord med tunnelen til Vardø, som skal gi de 3500 innbyggerne på den forblåste øya muligheter til å gå tørrskodd til fastlandet. Tunnelarbeidene er nå kommet inn under selve sundet, ofte i dårlige fjell men med god fremdrift forholdene tatt i betraktning. Arbeidere fra entreprenørfirmaet Thor Furuholmen A/S bygger tunnelen, og Vegem og Vi har snakket med dem om hvordan det er å sprengne seg gjennom fjellet med vannmasser fra Nordishavet ruvende over hodene på dem. Et 30—50 meters skaller dem fra isvannet. Bildene viser lading og klargjøring av en salve på Svartnes-siden. Mer om anlegget inne i bladet. Fotos: Ulf Winther.

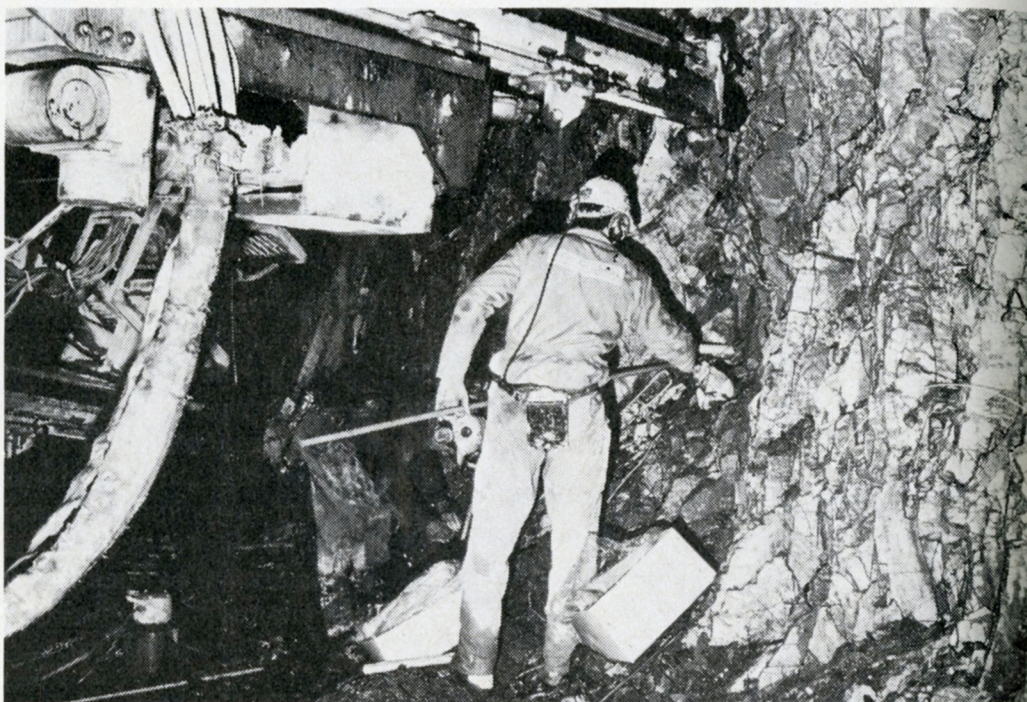
«Vi har jobbet med undersjøiske tunneler tidligere»

— Vi tenker egentlig aldri på at vi er med på å bygge et nytt stykke norsk veghistorie! Det er tunnelarbeiderne som arbeider på tunnelen under Bussesundet til Vardø som sier dette til Vegen og Vi etter at vi har besøkt begge tunnelendene som i løpet av første halvår neste år skal møtes et sted langt under sundet, etter at vi har sett lading og forbedredelse til salve på fastlandssiden og full utstøping på Vardø-siden, og kjent saltvannsdrypp på kjeledress og fotoutstyr der vi stod 30—40 meter under havbunnen i det som skal bli Norges første undersjøiske vegtunnel, 2,8 km totalt og med 1,7 km under havet.

Entreprenør Thor Furuholmen A/S, med bl.a. erfaring fra bygging av undersjøiske vanntunneler, bygger vegtunnelen til Vardø. Og i stua på brakkeleiren i Vardø snakker vi med erfarne tunnelarbeidere, som har bygget tunneler på en rekke kraftutbyggingsanlegg samt på vanntunnelen mellom Herøya og Bamble, og Slemmestadtunnelen. De har bygget undersjøiske tunneler før og sier derfor: «Vi tenker egentlig aldri på at vi er med på å bygge veghistorie!» Det er Håkon Bakka, Heddal, Mons Loven, Aurland, og Geir Ellingsen, Fauske, som

Mons Loven, Aurland og Geir Ellingsen, Fauske, trives på jobben i Vardø.

Klargjøring for salve på fastlandssiden.

sier dette i en samtale med Vegen og Vi.

— Hvor stor sikkerhet føler dere med så mye vann over hodet?

— At vi jobber under havbunnen snakker vi egentlig aldri noe om. Vi ser det som et vanlig tunnelanlegg, med de sikkerhetsrutiner som hører med til det, rensk etter salven, bolting, utstøping etc. Kjerneboringer framover forteller oss hva slags fjell vi kommer til og hvordan vi skal legge opp arbeidet. Fjellet veksler mellom sandstein og leirskifter, og varierer ganske mye. Injisering med kjemiske tetningsstoffer eller sementmørtel har det vært svært lite av, men vi har hatt perioder med mye utstøping så man kan si at det allerede har vært foretatt omfattende sikringsarbeid på grunn av dårlig fjell. Skiferen har vært så fuktig og løs at vi har kunnet grave den med hånd.

— Erfaring er viktig i tunneldriften. Hva er det dere egentlig ser etter når dere arbeider på stuffen?

— Vi ser og hører. Er fjellet svært oppsprukket må vi være forsiktige, særlig hvis det er slepper. Vi kan også høre på lyden når vi borer hva slags fjell vi arbeider med. Etter en salve går vi også og ser på røysa før den blir lastet ut. Ellers

gir jo sonder- og kjerneboring mange opplysninger om fjellet.

— Hvordan ser dere på det å bo langt hjemmefra?

Trives i Vardø

— Som regel har vi på arbeidsplassen blitt boende langt fra folk, ute i ødemarken. Her bor vi i en småby. Det synes vi er positivt. Det er vel ingen fra Finnmark i arbeidsstokken så det er klart at det er langt hjem, her er folk fra både sørlandet, østlandet og vestlandet. Men arbeidsgiveren har tilbudt gunstige hjemreiseordninger og muligheter for opparbeiding av fritid slik at vi er godt fornøyd. Forpleiningen er som vanlig god på brakka, og med Vardøværingene har vi et godt forhold.

Nesten 70 mann jobber på anlegget, som vil pågå fram til årsskiftet 1982—83, da det beregnes ferdig. På det dypeste vil tunnelen ligge 88 meter under havoverflaten, og minste fjelloverdekning på tunnelen vil være 30 meter. Vintermørket senker seg snart over Vardø, og sinte vinder fra ishavet stryker over den flate, treløse øya. Men nede under sundet går arbeidet sin gang med boring, lading, sprenging, utlasting, sikring, boring . . . uten å tenke noe særlig på at de bygger norsk veghistorie.